

A.E.QASIMOV

CƏZA-İCRA HÜQUQU

DƏRSLİK

Rəyçilər: h.f.d., dosent A.A. Mirzəyev
h.f.d., dosent Ş.M. Kərimov
h.f.d., dosent S.Y. Qasimov
h.f.d., dosent N.K. Əliyev
h.f.d., dosent Z.Ə. Məmmədov

Elmi redaktor: h.e.d., professor B.S. Zahidov

Elmi məsləhətçi: h.e.d., professor H.S. Qurbanov

Q-23. Aydın Elyas oğlu Qasimov. h.e.d. professor.
CƏZA-İCRA HÜQUQU. Bakı "AVROPA" nəşriyyatı- 2016
430 səh.

Dərslik Azərbaycan Respublikasının 2000-ci il 1 sentyabrından qüvvəyə minmiş cəzaların icrası Məcəlləsinin müddəaları əsasında və cəza-icra hüququ kursunun ümumi hissəsinin proqramına uyğun olaraq yazılmışdır. Kitabda cəza-icra hüququnun tarixinə cəza və onun icrası məsələlərinə, eləcə də xarici ölkələrin cəza-icra hüququnun əsas cəhətlərinin işıqlandırılmasına xüsusi yer ayrılmışdır. Dərslikdə cəza-icra hüququnun sistemi və funksiyaları, cəza-icra hüququnun tənziminin formaları, prinsipləri, əlamətləri, mənbələri və quruluşu, onun zamana, məkana və şəxslərin dairəsinə görə qüvvəsi və s. məsələlər geniş şərh edilir.

Dərslik ali hüquq təhsili verən təhsil müəssisələrinin hüquq fakültələrində bakalavr və magist sistemi üzrə təhsil alan tələbələr və digər şəxslər üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Q $\frac{4702060104-02}{8032-2016}$ Qrifli nəşr

© «AVROPA» nəşriyyatı-2016

MÜNDƏRİCAT

Ön söz	4
I FƏSİL. Cəza-icra hüququnun anlayışı, predmeti və sistemi ..	9
§ 1. Azərbaycan Respublikasında cəza-icra siyasəti	9
§ 2. Cəza-icra hüququnun anlayışı, predmeti və metodları	14
§ 3. Cəza-icra hüququnun hüquq sistemində yeri.....	22
§ 4. Cəzaların icrası hüququnun prinsipləri	29
II FƏSİL. Azərbaycanda cəza-icra hüququnun tarixi.....	41
§ 1. Azərbaycanda cəza-icra qanunvericiliyinin və hüququnun tarixi	41
§ 2. Azərbaycan Rusiyanın tərkibində olarkən cəza-icra hüququ.....	45
§ 3. Sovet dövründə Azərbaycanda cəza-icra hüququ.....	52
§ 4. Müstəqillik dövründə cəza – icra hüququ.....	58
III FƏSİL. Azərbaycan Respublikası cəza-icra qanunvericiliyi-.....	66
§ 1. Cəza-icra qanunvericiliyinin anlayışı və mənbələri.....	66
§ 2. Cəza-icra qanunvericiliyinin məqsəd və vəzifələri.....	75
§ 3. Cəzaların icrası qanunvericiliyinin məkana və zamana görə qüvvəsi	80
§ 4. Cəza-icra hüquq normaları, quruluşu və növləri	86
§ 5. Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsinin predmeti və quruluşu	93
§ 6. Cəza-icra hüquq münasibətləri	103
IV FƏSİL. Cinayət cəzası və onun icrası.....	119
§ 1. Cəza və onun anlayışı	119
§ 2. Cəzanın növləri	124
§ 3. Cinayət cəzalarının icrasının anlayışı və əsasları	157
V FƏSİL. Məhkumların islah edilməsi və onun əsas vasitələri.....	161
§ 1. Məhkumların islah edilməsinin anlayışı.....	161
§ 2. Cəzaçəkmə müəssisələrində cəzanın icrasının və çəkilməsinin müəyyən edilmiş qaydası (rejim).....	166
§ 3. Məhkumların əməyinin təşkili.....	181

§ 4. Azadlıqdan məhrum edilmiş şəxslərlə tərbiyə işi	185
§ 5. Məhkumların ümumi təhsili, ilk peşə - ixtisas təhsili və peşə hazırlığı	187
§6. Cəzaların icrasının və məhkumlara islahetmə vasitələrinin tətbiqinin differensiasiyası və fərdiləşdirilməsi	188
§ 7. Məhkumların islah və tərbiyəsində ictimai təsirin rolu	191
VI FƏSİL. Məhkumların hüquqi vəziyyəti	197
§ 1. Məhkumların hüquqi vəziyyətinin anlayışı	197
§ 2. Məhkumların hüquqi vəziyyətinin əsasları	209
§3. Məhkumların əsas hüquqları, vəzifələri və qanuni mənafələri	215
VII FƏSİL. Məhkumların sosial – hüquqi və mənəvi təminatı	232
§ 1. Məhkumların vicdan və dini etiqad azadlığının təmin edilməsi	232
§ 2. Məhkumların müraciətləri və onlara baxılması qaydaları ...	236
§3. Məhkumlara tibbi xarakterli məcburi tədbirlərin tətbiq edilməsi	242
§ 4. Azadlıqdan məhrum edilmiş şəxslərin maddi-məişət və tibbi-sanitariya təminatı	244
§ 5. Məhkumların şəxsi təhlükəsizlik hüququ	250
§6. Məhkumların şəxsiyyətinin öyrənilməsinin sosial-demoqrafik və bioloji əlamətləri	254
VIII FƏSİL. Cəzanı icra edən müəssisə və orqanlar	262
§ 1. Cəzanı icra edən müəssisə və orqanların anlayışı, növləri və vəzifələri	262
§2. Cəzaçəkmə müəssisələrinin təyinatı və növləri	272
§ 3. Cəzanın icra edildiyi yer barədə məlumat verilməsi	278
§ 4. Cəzaları icra edən müəssisə və orqanların cinayətkarlıqla mübarizə aparan dövlət orqanları ilə qarşılıqlı əlaqəsi	279
§ 5. Cəzanı icra edən müəssisə və orqanların işçi heyətinin hüquqi vəziyyəti	287

§6. Cəzaçəkmə müəssisələrində təhlükəsizlik tədbirləri və onların tətbiqinin əsasları	290
IX FƏSİL. Cəzaları icra edən müəssisə və orqanların fəaliyyətinə nəzarət	294
§1. Cəzaları icra edən müəssisə və orqanların fəaliyyətinə nəzarətin anlayışı və sosial-hüquqi təyinatı.....	294
§2. Cəzaları icra edən müəssisə və orqanların fəaliyyətinə dövlət hakimiyyəti orqanlarının nəzarəti	297
§3. Prokurorluğun cəzaların məqsədinə nail olunmasında iştirakı	306
§4. Cəzaları icra edən müəssisə və orqanların fəaliyyətinə məhkəmə nəzarəti	307
§5. Cəzaları icra edən müəssisə və orqanların fəaliyyətinə beynəlxalq nəzarət	319
§6. Azərbaycan Respublikası İnsan Hüquqları üzrə müvəkkilin (ombudsman) nəzarəti.....	325
§7. Cəzaçəkmə müəssisələrinin fəaliyyətində və məhkumların islah edilməsində ictimai təşkilatların iştirakı	327
§8. Cəzaçəkmə müəssisələrinə baş çəkilməsi.....	335
X FƏSİL. Məhkumlarla rəftara dair beynəlxalq aktlar və xarici ölkələrdə cəzaların icrası	341
§ 1. Cəza-icra qanunvericiliyi sahəsində beynəlxalq aktlar.....	341
§ 2. Azadlıqdan məhrumetmə növündə cəzaya məhkum olunanlarla rəftar üzrə beynəlxalq standartlar	347
§ 3. Məhkumlarla davranışa dair beynəlxalq əməkdaşlıq.....	354
§ 4. Xarici ölkələrdə cəzaların icrasının xüsusiyyətləri.....	359
Təvsiyə olunan ədəbiyyat	419
Müəllif haqqında	428